

Sağlık Harcamalarının Belirleyicileri: BRICS-T Ülkelerinin Analizi*Determinants of Health Expenditures: Analysis of BRICS-T Countries*

Serdar ÖZTÜRK¹
Tuba KÜSMEZ²

Öz

Son dönemlerde beşeri sermaye geliştirmekte olan ülkelerde önemli bir faktör olmaktadır. Çünkü beşeri sermayenin temel bileşenlerinden biri olan sağlık harcamaları ekonomik büyümede etkilidir. Günümüzde ekonomik kalkınmalarıyla geliştirmekte olan ülkeler arasında yer alan BRICS ülkelerinin hızla büyüyen ekonomileri dikkat çekmektedir. Bu çalışmada 1995-2014 dönem verileri kullanılarak ekonomik ve sosyal gelişmeleriyle dikkat çeken bu ülkelerin sağlık harcamalarının belirleyicilerini Türkiye'nin de içinde yer aldığı BRICS-T grubu içerisinde incelemiştir. Çalışmada ülkelerin sağlık harcamalarının belirleyicileri Panel Vektör Otoregresif (VAR) yöntemiyle analiz edilmiştir. Panel Sistem GMM yaklaşımı kullanılarak tahmin edilen Panel VAR analiz sonuçlarına göre belirlenmiş yıl aralığında toplam sağlık harcamalarının yaşlanan nüfus ve kadın ölüm oranları değişkenlerini negatif ve anlamlı olarak etkilediği, erkek ölüm oranı ile gayri safi yurtiçi hâsılayı ise pozitif ve anlamlı olarak etkilediği sonucuna varılmıştır. Granger nedensellik testi sonuçlarına göre ise bağımlı değişken ile diğer değişkenler arasında çift yönlü anlamlı bir ilişki olduğuna ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Sağlık harcamalarının belirleyicileri, ekonomik büyüme, panel veri analizi

ABSTRACT

In recent years, human capital is an important factor in developing countries. Because health expenditures, which are one of the basic components of human capital, are effective in economic growth. Today, the rapidly growing economies of BRICS countries, which are among the developing countries with their economic development, attract attention. This study is examined data from the 1995-2014 period, using their remarkable economic and social development that takes place in these countries including Turkey determinants of health expenditure in BRICS-T group. In this study, the determinants of the health expenditures of the countries are analyzed with the Panel Vector Autoregressive (VAR) method. According to the results of Panel VAR analysis using Panel System GMM approach, it has been concluded that total health expenditures in the year determined according to the results of Panel VAR analysis negatively and significantly affect the aging population and female mortality rates, while the male death rate and gross domestic product affect positively and significantly. According to the results of Granger causality test, there is a bi-direction relation between dependent variable and other variables.

Keywords: Health expenditures, economic growth, panel data analysis

Tür: Araştırma makalesi

Gönderim tarihi: 21.01.2018

Kabul tarihi: 10.06.2019

¹Prof. Dr., Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi, İ.İ.B.F, İktisat Bölümü, serdarozturk@nevsehir.edu.tr
(ORCID: 0000-0003-0650-0244)

²Doktora Öğrencisi, Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İktisat Anabilim Dalı,
tubahanifi@hotmail.com (ORCID: 0000-0002-7642-3769)